

1607 – Vererving vordering finaal verrekenbeding door zoon is geen bedrijfsopvolging

Hof Arnhem-Leeuwarden 7 juni 2016, nr. 15/00379

Art. 35b SW 1956

V-N Vandaag 2016/1346
ECLI:NL:GHARL:2016:4548

Hof Arnhem-Leeuwarden oordeelt in hoger beroep dat de goedkeuring in het Besluit 10 oktober 2007, nr. CPP2007/383M, V-N 2007/49.23 alleen ziet op de vordering uit hoofde van het finaal verrekenbeding die vererft naar de langstlevende partner en als die voor het overlijden zelf de aandelen bezat waarmee de vordering verband houdt.

Erflaatster, mevrouw Y, is in 2009 overleden en is de moeder van belanghebbende, de heer X. Zijn moeder was onder huwelijkse voorwaarden gehuwd met de heer F. X en F zijn haar enige erfgenamen. F heeft de nalatenschap echter verworpen. De verkrijging van X bestaat enkel uit een vordering op F, die voortvloeit uit het finaal verrekenbeding dat Y en F hadden gemaakt. Het beding gaat uit van de fictie dat zij in wettelijke gemeenschap van goederen gehuwd zouden zijn geweest. De belaste verkrijging van X is € 842.200. X doet een beroep op de bedrijfsopvolgingsfaciliteit (BOF) voor zover de vordering ziet op de door F gehouden aandelen in een beleggingsmaatschappij. Volgens Rechtbank Gelderland is de BOF niet van toepassing omdat er geen nauwe samenhang is tussen de aandelen en de vordering. X gaat in hoger beroep. Hof Arnhem-Leeuwarden oordeelt dat de goedkeuring in het Besluit 10 oktober 2007, nr. CPP2007/383M, V-N 2007/49.23 alleen ziet op de vordering uit hoofde van het finaal verrekenbeding die vererft naar de langstlevende partner en als die voor het overlijden zelf de aandelen bezat waarmee de vordering verband houdt. Alleen F had dus een beroep op de vrijstelling kunnen doen. Het beroep van X is slechts gegrond omdat niet in geschil is dat X in de bewaarfase ten onrechte niet is gehoord en dat de uitspraak op bezwaar vernietigd had moeten worden onder de bepaling dat de rechtsgevolgen in stand blijven (zie HR 29 januari 2016, nr. 15/02441, V-N 2016/7.5).

Zie ook:

- Besluit 10 oktober 2007, nr. CPP2007/383M, V-N 2007/49.23
- Besluit 17 januari 2013, nr. BLKB2012/1221M, V-N 2013/8.17

Wenk:

- Deze uitspraak illustreert dat huwelijkse voorwaarden doorslaggevend kunnen zijn bij het toepassen van de bedrijfsopvolgingsregeling in de Successiewet (hierna: BOR).
- Erflaatster was onder het maken van huwelijkse voorwaarden gehuwd met F. De huwelijkse voorwaarden bevatten een zogenaamd verplicht wederkerig finaal verrekening. Dit betekent dat bij het overlijden van een echtgenoot *afgerekend* wordt *alsof* sprake was van een algehele gemeenschap van goederen. Hierbij krijgt de minst vermogende echtgenoot een vordering op de andere echtgenoot, zodat na de verrekening ieders vermogen gelijk is aan de helft van het totale vermogen (50-50).
- Bij een finaal verrekenbeding ontstaat dus slechts een geldvordering en geen gerechtigdheid tot de helft van de vermogensbestanddelen, zoals bij een gemeenschap van goederen. Aangezien het vermogen van erflaatster nihil bedraagt, bestaat haar nalatenschap volledig uit een vordering op F.
- Een geldvordering kwalificeert in principe niet als ondernemingsvermogen in de zin van art. 35b en 35c SW. In het besluit van 10 oktober 2007 is echter goedgekeurd dat een vordering uit hoofde van een finaal verrekenbeding onder voorwaarden wel als ondernemingsvermogen kan worden aangemerkt.
- Het hof oordeelt dat de goedkeuring alleen ziet op de situatie waarin de vordering (via de wettelijke verdeling) vererft naar de langstlevende echtgenoot (F), die de aandelen bezit waarop de vordering betrekking heeft. In dit geval heeft F de nalatenschap verworpen. Hierdoor vererft de vordering naar kind X. X voldoet niet aan de voorwaarden van de goedkeuring, waardoor de BOR niet van toepassing is op de vordering.
- In het besluit van 17 januari 2013 is de goedkeuring uit 2007 gehandhaafd en zijn de voorwaarden verduidelijkt.
- Aangezien het hof oordeelt dat de goedkeuring niet van toepassing is, komt men niet meer toe aan de inhoudelijke vraag of de vennootschap een actieve onderneming drijft en de aandelen op zichzelf als ondernemingsvermogen kwalificeren.
- **Tip!** Het is belangrijk huwelijkse voorwaarden en testamenten goed op elkaar af te stemmen. Bij afwikkeling van de nalatenschap moeten bovendien de juiste keuzes worden gemaakt om de BOR optimaal te kunnen benutten.
- **Let op!** Goedkeuringen in een besluit worden vaak beperkt uitgelegd. Ga er daarom niet zonder meer vanuit dat een situatie die in het verlengde ligt van een goedkeuring hier ook onder valt.

(Schut & Bruggink Estate Planners te Haarlem)